

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

4 martie

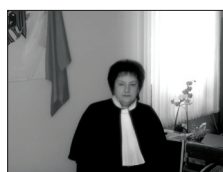
2011

**Anul X
nr. 8 (363)**

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**„Femeia judecător este în
primul rînd femeia mamă –
bună la suflet și sensibilă”**
pag. 3

**Rolul
femeii
în justiție**
pag. 4

**Combaterea
delincvenței
juvenile – în atenția
autorităților**
pag. 5

Preamărind Femeia...

*Gheorghe AVORNIC,
doctor habilitat în drept,
profesor universitar,
decan al Facultății
de drept a USM,
președinte
al Consiliului
de administrație al UJM*

Mult stimate doamne și domnișoare,
Trăim un nou început din anotimpul renașterii, ce ne învăluie întreaga ființă cu mireasma-i îmbătătoare de ghiociei și zambile, aducîndu-ne în dar minunata Sărbătoare a Femeii. Pe bună dreptate, primăvara este identificată cu cea mai fascinantă creație a Divinității – Femeia, pentru că ea, Femeia, prin esența ei, înseamnă viață.

Ei îi datorăm, într-un fel sau altul, totul: dragostea, viața, educația, împlinirea, alinarea, succesul, pentru că este o sursă inepuizabilă de energie, forță, optimism, un exemplu viu de curaj, înțelepciune, indulgență și inteligență. Parcă nu ne-ar ajunge superlative, pentru a-i contura efigia și totuși, ceea ce își dorește este atît de puțin – respect și un pic de recunoștință, acestea asigurîndu-i din plin echilibrul interior ca să emane atîta căldură, gingășie și fericire în jur.

Reușește în toate, pentru că se autodepășește prin muncă pînă la uitare de sine, iar atunci cînd îi este greu, o ia de la capăt, devenind și mai hotărîtă, mai ambițioasă, mai puternică, mai responsabilă, aceasta apropiînd-o și mai mult de intangibila perfecțiune. Însă fără a o face să uite că este în primul rînd Femeie și în același timp, ea și mamă, ea și soție, ea și bunică, ea și soră, ea și prietenă...

Mult stimate doamne și domnișoare, Ziua

Femeii constituie doar un strop din recunoștința și închinarea ce vi le datorăm, pentru că altoiți în inimile noastre inegalabile valori ce conferă veșnicie ființei umane, pentru că iubiți sincer și necondiționat, dînd sens și consistență vieții pe pămînt.

Acum, cînd în suflet se strecoară parfumul primăverii, fiți visătoare, la fel de bune și suave, to-

lerante, încrezătoare, pline de viață și demnitate.

Gîndurile luminoase să vă facă viața cît mai frumoasă, iar faptele bune să adune în preajmă cît mai multe ființe dragi inimii Dumneavoastră.

Să trăiți în armonia bunăvoinței și a fericirii. Să aveți o perpetuă primăvară în suflet, aducătoare de speranțe și împliniri dintre cele mai alese.

◆ **Flash****Actul adițional la acordul dintre Republica Moldova și România a fost promulgat**

Marian Lupu, președintele interimar al Republicii Moldova a promulgat, la începutul acestei săptămîni, Protocolul adițional la acordul între Guvernele de la București și Chișinău.

Documentul prevede ca o parte din ajutorul de 100 milioane de euro, promis de România Republicii Moldova, să fie acordat pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din vara trecută.

Conform Protocolului, semnat la Chișinău, la 23 septembrie 2010, din cele 25 milioane de euro pentru anul 2010, prevăzute pentru infrastructura rutieră și reabilitarea instituțiilor de învățămînt, România s-a obligat să asigure materiale de construcție în valoare de circa opt milioane de euro pentru zonele afectate de inundații din Republica Moldova.

Guvernele României și Republicii Moldova au semnat, la 27 aprilie 2010, la București, un acord prin care țara vecină va acorda Republicii Moldova un ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 milioane de euro, în decurs de patru ani.

Guvernul britanic va opri ajutorul financiar acordat Republicii Moldova

Guvernul de la Londra a anunțat noul buget destinat dezvoltării internaționale, iar statele în care nivelul sărăciei se situează cu mult sub limită vor fi prioritare. Republica Moldova se numără printre cele 16 țări care nu vor mai primi ajutor internațional din partea Marii Britanii.

Ministrul pentru Dezvoltare Internațională, Andrew Mitchell, citat de BBC spune că motivul acestei decizii este ineficiența unor programe derulate prin aceste acorduri. „În 2009 China a primit peste 40 de milioane de lire sterline, iar Rusia 190 000 de lire sterline”, susține Andrew Mitchell.

Noutatea a venit în ziua în care Rusia a anunțat că va împrumuta Ucraina cu 4 miliarde de dolari, scrie reporterul BBC. Țările care au fost excluse de pe lista ajutorului britanic sînt: Rusia, China, Vietnam, Serbia etc.

SIS, obligat să raporteze

Serviciul de Informații și Securitate va prezenta, anual sau la cerere, rapoarte privind desfășurarea activității sale. Și asta după ce președintele interimar, Marian Lupu, a promulgat legea pentru completarea articolului 20 din Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

Această modificare a legii privind SIS-ul vine să eficientizeze mecanismul de control democratic asupra SIS-ului și să asigure mai multă transparență în activitatea respectivei instituții.

UE readuce în discuții situația Republicii Moldova

Președintele UE atenționează R. Moldova și Ucraina despre valorile și libertățile europene. „Este responsabilitatea noastră să le comunicăm, printre altele, cetățenilor Ucrainei și Moldovei viziunea și modelul european, care sînt bazate pe valorile noastre de democrație, drepturi ale omului, libertăți fundamentale, precum și rezolvarea pe cale pașnică a conflictelor”, a declarat Președintele Consiliului European, Herman van Rompuy, după întrevederile cu Președintele României, Traian Băsescu.

Oficialul a precizat că UE nu trebuie să-și permită să neglijeze vecinătatea de est a Uniunii Europene, referindu-se în acest context și la R. Moldova.

„Mai tîrziu, în acest an, vom avea un summit împreună cu partenerii noștri din est. Trebuie să ne asigurăm că acest parteneriat, care a fost lansat la Praga acum doi ani, va fi din nou confirmat și se va concentra pe chestiuni strategice, cum ar fi democrația, o bună guvernare, precum și evoluții în cîteva dintre conflictele încă nesoluționate. Acest parteneriat ne oferă o ocazie reală de a angaja nu doar guvernele, ci și societățile civile”, a subliniat Van Rompuy.

39 de milioane de euro pentru liberalizarea regimului de vize

Pentru realizarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, Guvernul are nevoie de 39 de milioane de euro. Cifra a fost anunțată în cadrul audierilor din Comisia parlamentară de politică externă.

Potrivit viceministrului Afacerilor Externe, Natalia Gherman, o parte din acești bani vor fi alocați din bugetul de stat al Moldovei, restul se așteaptă să fie obținuți de la donatorii străini.

Cît timp Guvernul caută bani, Parlamentul trebuie să ajusteze legislația la standardele europene. În particular, pînă la finele lunii martie, ar trebui să demareze discuțiile pe marginea proiectului legii privind frontiera de stat, care nu a ajuns încă pe masa deputaților.

Opoziția afirmă că, pînă la finele anului 2012, Moldova nu va reuși să liberalizeze regimul de vize cu Uniunea Europeană.

La 5 mai, Executivul urmează să prezinte oficialilor europeni primul raport cu privire la îndeplinirea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize.

*Actual***Curtea Constituțională – 16 ani de la fondare**

Curtea Constituțională a Republicii Moldova va a marcat recent, 16 ani de la fondare. Cu prilejul acestui eveniment, instanța judecătorească supremă a statului a organizat conferința națională „Specificul interacțiunii mass-media și structurilor de drept”.

Forumul s-a desfășurat cu genericul „Informarea publicului – aspecte de colaborare mass-media cu organele de drept în contextul dreptului constituțional”. Este prima conferință de acest fel, de la declararea independenței Republicii Moldova. La eveniment au participat magistrații înaltei Curți, președintele interimar, Marian Lupu, reprezentanți ai organelor de drept, precum și reprezentanți ai instituțiilor media.

Președintele Curții Constituționale, Dumitru Pulbere, a ținut să menționeze din start că inițiativa unei conferințe cu această tematică i-a venit după ce în mai multe rînduri, jurnaliștii scriau articole, care nu corespundeau subiectelor discutate în ședințele instituției. „Ne-am confruntat adesea la Curtea Constituțională cu cazuri cînd în media apăreau informații diferite de cele discutate în sala de ședințe”, a precizat președintele CC.

Magistratul a accentuat că scopul conferinței nu constă în „a ne învăța unii pe alții, ci în a învăța unii de la alții”. Dumitru Pulbere și-a exprimat speranța în vederea unei conlucrări eficiente cu mass-media, astfel încît populația Republicii Moldova să fie informată corect.

În cuvîntul de salut, președintele interimar al țării, Marian Lupu, a confirmat că relația presă - organele de drept, funcționează încă ane-

voios în Moldova. „Organele de drept sînt nemulțumite de faptul că unii jurnaliști nu înțeleg procedurile juridice, ceea ce deformează mesajul juridic, publicînd informații eronate, și astfel „ar exercita presiuni” asupra actului justiției”, a menționat în discursul său președintele Parlamentului. „La rîndul lor, jurnaliștii reproșează organelor de drept că nu pot invoca la infinit pretextul presiunilor pentru a-și scuza propriile greșeli”, a mai menționat Marian Lupu.

Potrivit sursei citate, activitatea organelor de drept, care se desfășoară în condiții de netransparență, duce inevitabil la încălcarea dreptului fundamental al cetățeanului la informație. „Atît mass-media, cît și organele de drept, nu trebuie să uite nici pentru o clipă că sînt în serviciul cetățeanului și au obligația de a veghea respectarea drepturilor și libertăților acestuia, fiecare prin pîrghiile specifice activității sale”, a reiterat șeful interimar al statului.

În această ordine de idei, oficialul a ținut să sublinieze că o „cooperare efectivă dintre jurnaliști și organele de drept, în vederea asigurării dreptului cetățeanului la informație, ar fi cea mai elocventă dovadă a unei maturități decizionale și a unei democrații reale”.

De asemenea, Marian Lupu a dat asigurări că Parlamentul va fi receptiv la pro-

punerile mass-media, inclusiv privind perfecționarea legislației în domeniu. În același context Vasile Spinei, directorul organizației non-guvernamentale „Acces-info”, care militează pentru sporirea accesului la informație, a declarat că Moldova are suficiente acte legislative pentru a asigura transparența decizională. „Mai rămîne aspectul aplicării

judecătorei încearcă să-i învețe pe jurnaliști cum să publice materialele de interes public. „Calea aceasta este greșită și noi trebuie să conștientizăm că fiecare trebuie să-și ridice măiestria în domeniul pentru care este pregătit”, a specificat președintele CSJ.

Potrivit reprezentanților mijloacelor de informare în masă, reticența din partea ju-

legislației”, a adăugat Spinei.

Prezent la eveniment, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, Dumitru Visternicean, a evidențiat că mass-media nu este un opo-

nent pentru sistemul judecătoreesc. Dimpotrivă, este un partener, iar acest parteneriat trebuie să fie la maximum corect.

La conferință a participat și președintele Curții Supreme de Justiție, care a reamintit că și reprezentanții instituțiilor de presă, și judecătorii, sînt ființe vii și le este caracteristic să greșească. Ion Muruianu și-a exprimat regretul că, pînă în prezent, unii stăruie în a-i învăța pe ceilalți. Jurnaliștii încearcă să-i învețe pe judecători cum să înfăptuiască justiția,

decătorilor se datorează moștenirii sovietice. „Totuși, în ultimul timp s-a observat o deschidere spre colaborare din partea organelor de drept”, a subliniat Doina Costin, coordonatorul Centrului pentru Jurnalism Independent.

Reprezentanții Curții Constituționale au promis că acest forum este doar unul din șirul de conferințe ce vor fi organizate pe parcursul anului.

Conferința a fost organizată în parteneriat cu Fundația Hanns Seidel.

Reamintim că evenimentul a fost prilejuit de aniversarea a 16-a de la formarea instanței judecătorești supreme a Republicii Moldova.

Lilia DUMINICA

IDIS „Viitorul” a instruit 20 de jurnaliști în domeniul legislației media și a eticii profesionale

20 de jurnaliști angajați în media scrisă, electronică și on-line au participat între 24-26 februarie 2011, la un curs de instruire în domeniul legislației, care le reglementează și afectează munca, precum și în domeniul eticii profesionale. Trainingul a avut loc în cadrul proiectului european „Dezvoltarea și promovarea unui climat mediatic modern în Republica Moldova”, implementat de IDIS „Viitorul”.

Pe lîngă explicarea normelor legale în ceea ce privește accesul la informație, libertatea de exprimare, care permit breslei media să își facă meseria, au fost accentuate limitele dintre viața publică și cea privată, precum și protecția datelor cu caracter personal. Asta pentru ca fiecare jurnalist să aibă cunoștințele necesare pentru a putea discerne ce prevalează de la caz la caz: interesul public de a face o dezvăluire „șocantă” sau interesul persoanei vizate de a-și proteja intimitatea.

Consiliul Superior al Magistraturii exprimă sincere condoleanțe rudelor, prietenilor, celor apropiați, în legătură cu decesul ex-judecătorului Curții Supreme de Justiție, **Antonina COJEVNICOVA**.
Dumnezeu s-o aibă în paza sa.

Consiliul Superior al Magistraturii este profund îndurerat de trecerea în neființă a lui **Constantin URÎTU**, judecător la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, și exprimă sincere condoleanțe familiei, rudelor, prietenilor și colegilor.
Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Consiliul Superior al Magistraturii este profund îndurerat de trecerea în neființă a lui **Vladimir ANESTE**, judecător al Curții de Apel Bender, și exprimă sincere condoleanțe familiei, rudelor, prietenilor și colegilor.
Dumnezeu să-l odihnească în pace.

„Sondajele media au arătat că jurnaliștii nu știu ce-i deontologia sau încercă deontologia cu reglementarea, lucru inacceptabil. Astfel, asemenea cursuri de legislație și deontologie sînt necesare pe întreaga activitate cît profesezi în domeniul jurnalismului, mai ales în realitățile moldovenești, unde nu doar jurnalistul, dar și întreaga societate, e marcată de nihilismul juridic”, a afirmat Ion Bunduchi, director executiv la Asociația Presei Electronice.

În cel mai scurt timp, IDIS „Viitorul” va lansa o publicație-simbol – „Cartea neagră a mass-media moldovenești”, culegere care cuprinde toate cazurile de atentate la libertatea mass-media. Cu această ocazie, va fi semnat un acord de neimplicare în politica editorială a mass-media, pentru a discuti ingerințele politicului în activitatea jurnaliștilor.

Moartea pentru noi, creștinii, este începutul vieții veșnice...

Un suflet minunat, plin de dragoste și credință, s-a înălțat la cer, departe de noi, dar mai aproape de Dumnezeu, lăsînd în urmă singurătate și tristețe.

S-a stins puțin cîte puțin, sub privirile noastre neputincioase, plecînd prea devreme dintre noi. L-am iubit prea mult și L-am pierdut. Azi nu mai este unde era, dar va fi întotdeauna în sufletele noastre.

Dumnezeu să-l odihnească în pace și liniște pe cel care a fost colegul nostru - domnul **Vladimir ANESTE**, judecător la Curtea de Apel Bender.

Colectivul Curții de Apel Bender exprimă sincere condoleanțe familiei îndurerate.

„Femeia judecător este în primul rând femeia mamă – bună la suflet și sensibilă”

(Interviu cu Maria MALANCIUC, președinte al Judecătoriei Ungheni)

Doamnă Maria Malanciuc, vreau să dau startul discuției noastre prin a vă întreba cine v-a deschis orizontul pentru această lume, pentru profesia deloc ușoară de judecător?

Consider că este imposibil să îți placă ceva fără ca să pătrunzi în esența lucrului în cauză, iar mie mi s-a întâmplat la fel.

Aveam o pasiune pentru limbile străine. Astfel, după absolvirea Școlii medii de cultură generală, am depus actele la Facultatea de limbi străine a Universității de Stat din Moldova (USM). Însă am înțeles că destinul îmi rezervase altceva.

În anul 1971 am fost angajată, în calitate de grefier, în cadrul unei instanțe de judecată. Acolo am perceput gustul pentru domeniul jurisprudenței. Îmi plăcea mult ceea ce făceam, și după 3 ani de activitate, am depus actele la Facultatea de drept a USM, pe care am absolvit-o ulterior. Inițial, am activat ca avocat, iar mai apoi am decis să susțin examenele de calificare pentru a obține statutul de judecător, ceea ce mi-a reușit. Prin urmare, din anul 2000 am activat în calitate de judecător, iar în 2004, în urma unui concurs riguros, am fost desemnată președinte al Judecătoriei Ungheni.

Pe parcursul activității mele am avut noroc de colegi de muncă deosebiți, care mi-au ghidat cariera profesională. Și nu pot să nu menționez aici numele Valeriei Șterbeț și regretatului Grigore Lavric – nume notorii în jurisprudența națională, care mi-au servit adevărate exemple de profesionalism.

Vreau să menționez că mi-am desfășurat activitatea cu plăcere, cu responsabilitate și demnitate, atât în calitate de avocat, cât și de judecător.

Aveți o experiență remarcabilă în domeniul jurisprudenței și consider că dumneavoastră sintetizați persoana în drept să ne spună care sunt calitățile inerente unui judecător? Când putei spune că un judecător este bun?

Un judecător este bun atunci când el dă dovadă, în primul rând, de o pregătire profesională foarte bună. Nu mai puțin importante sunt și calitățile morale precum: corectitudinea, modestia, onestitatea, principialitatea, seriozitatea. Indiscutabil, aici se includ și așa numiții „7 ani de acasă”, pentru că poți să fii foarte bine pregătit din punct de vedere teoretic, însă să ai un comportament ce nu corespunde cerințelor pe care le imprimă apartenența

la statutul de judecător. Evidențiez că unui judecător nu i se permite tot ce i se permite unui cetățean de rând. Indiferent de mediul în care se află, judecătorul nu trebuie să uite de statutul pe care îl deține, adoptând un stil mai rezervat față de anumite situații.

Tot la acest capitol vreau să mai fac o remarcă – consider că un jurist trebuie să obțină calificarea de judecător la o vîrstă mai înaintată, deoarece experiența de viață își spune și ea cuvîntul atunci când este vorba de profesionalismul acestuia. Ea oferă oportunitatea de a percepe lucrurile mai profund.

Pe ce pune accentul un judecător atunci când purcede la examinarea cauzei?

Elementul definitoriu de la care judecătorul pornește să examineze o cauză, desigur că este supremația legii. Hotărîrea pe care o ia judecătorul trebuie să fie în strictă conformitate cu legea, deoarece în fața legii toți sîntem egali, inclusiv judecătorul.

Nu pot să nu vă întreb în acest context, care este părerea dumneavoastră vizavi de intenția de a retrage imunitatea judecătorului?

Cred că atingerea acestui deziderat ar genera o mulțime de factori, care ar conduce la intimidarea judecătorului de a înfăptui justiția. Totuși, noi judecătorii avem nevoie de o protecție, pentru că ne este pusă în pericol atât siguranța personală, cât și cea a familiei. În concepția mea, ar fi necesar ca judecătorului să-i fie asigurate alte drepturi care ulterior ar oferi premise de a i se retrage această imunitate.

În ce măsură avocatul sau procurorul influențează decizia judecătorului?

Consider că avocatul sau procurorul nu influențează în nici un fel decizia judecătorului. Cel puțin așa ar trebui să fie. Acestea sînt părți contradictorii în proces și în funcție de cum își prezintă probele, de cît de argumentate, din punct de vedere legislativ, sînt aceste probe, va fi și hotărîrea judecătorească. În acest caz, judecătorului îi revine rolul Femeiei, de a cîntări bine, care probe sînt mai relevante în conformitate cu legea.

Cu ce probleme se confruntă un judecător din Moldova?

La acest capitol vreau să menționez, mai întîi de toate, volumul mare de lucru, ceea ce afectează, într-un fel sau altul și calitatea actului justiției. În SUA, spre exemplu, un judecător are 4-5 ajutoari, iar noi ne limităm la un grefier, care este supraîncărcat.

O altă problemă vizează remunerarea necorespunzătoare pentru o profesie care implică responsabilitate maximă și stres.

Făcînd referire la condițiile de muncă, noi, cei care activăm în cadrul Judecătoriei Ungheni nu ne putem plînge pe acest segment. Avem condiții foarte bune, atîta doar că am avea nevoie de

părerea altuia. Ne respectăm reciproc, fără a face distincție între statutele pe care le deține fiecare dintre noi.

Din experiență proprie pot să spun că e foarte important ca omul să vină la lucru ca la sărbătoare, să se simtă liber, protejat și ajutat în situații de criză. Consider că numai astfel e posibil să obții succesul.

un sediu mai mare, pentru a respecta întocmai prevederile legislației.

Cum apreciați nivelul de pregătire al judecătorilor, în special al tinerilor care vin să-și desfășoare activitatea în instanțele de judecată?

În colectivul pe care îl conduc, sîntem toți oameni cu experiență de 10-15 ani în domeniu.

Totodată, trebuie să menționez că atît Institutul Național al Justiției, cît și Facultatea de drept a USM pregătesc cadre bune. Lucrez cu tineri, care din punct de vedere teoretic sînt foarte bine pregătiți.

Avem specialiști tineri foarte buni, dar devine imperios necesar ca ei să fie susținuți și promovați.

V-aș ruga să vorbiți despre specificul relațiilor de colaborare într-un colectiv condus de o femeie.

Din start vreau să menționez faptul că în colectivul pe care îl conduc predomină mai mult femeile. Nu îmi este ușor, dar împreună reușim să învingem dificultățile.

În primul rând îi tratez pe toți în mod egal, fără nici un fel de discriminare, asemeni unei mame pe copiii ei. Împreună, formăm o echipă unită, care stăruie să pună accentul pe profesionalism, calități morale, chiar și estetice, pentru că instanța de judecată trebuie să fie o carte de vizită. Ținem cont unul de

Prin ce se distinge femeia judecător de celelalte femei? Ce calități posedă? Este ea oare cu adevărat o „doamnă de fier”?

Cu siguranță în caracterul femeii judecător vom găsi o doză de duritate. De multe ori m-am convins, că atunci cînd venim la serviciu, parcă am purta o mască. Nu ne prea permite statutul pe care îl avem să zîmbim pe culoar, chiar dacă am vrea să o facem uneori. Însă nu trebuie să se creadă că, fiind într-un proces, hotărîrea este influențată într-un fel sau altul de această duritate. Nu voi ezita să repet că adoptarea unei sentințe se face în strictă conformitate cu buchia legii. Legea vorbește prin prisma judecătorului, și nu duritatea.

Cu toate acestea, femeia judecător este în primul rând femeia mamă – bună la suflet și sensibilă.

Ce vă emoționează cel mai mult în viață? Ați avut cazuri în care v-au copleșit emoțiile fiind într-un proces de judecată?

Ca femeie și ca om în primul rând, mă emoționează foarte mult copiii. În special mă frămîntă soarta copiilor implicați în cauze penale sau alte cazuri în care părinții încearcă să-și împartă copiii. Sufăr foarte mult la acest capitol, deoarece trec prin mine aceste situații. De fapt, orice dosar își lasă amprenta asu-

pra judecătorului, indiferent de duritatea acestuia. Și credeți-mă, că judecătorii sau chiar și celelalte părți participante la proces (avocați, procurori) nu sînt indiferente față de soarta inculpatului. Uneori ne este foarte greu să luăm o decizie, pentru că circumstanțele spun una, iar legea, care trebuie respectată, vorbește altceva.

litate de judecător au crescut simțitor.

Dacă ați avea posibilitatea, ce ați schimba în viața dumneavoastră? Ce regrete aveți?

Ca orice conducător de instituție, regret că nu dispun de mai mult timp ca să realizez și mai multe lucruri frumoase. De asemenea, mi-aș fi dorit să am oportunitatea de a face niște studii mai aprofundate.

Ceea ce regret cel mai mult, e faptul că am numai un copil. Am pus accentul pe carieră, iar asta a influențat un pic asupra familiei. Totuși, mereu am primit satisfacție de la ceea ce fac, și dacă aș lua viața de la capăt, tot același drum l-aș urma.

Munca ce o desfășurați cu siguranță v-a scos în cale multe obstacole. Vi s-a întîplat să simțiți la un moment dat că nu mai rezistați și că vreți să abandonați profesia pe care ați ales-o?

Nu cred că există om care nu a avut momente dificile în viață, iar eu nu am fost o excepție în acest sens. Însă am avut norocul ca în situațiile de criză, să mă înconjoare doar oameni cu suflet mare, care m-au încurajat și susținut nu doar la nivel declarativ, ci în adevăratul sens al cuvîntului. Prin urmare, dacă undeva au existat gînduri de a abandona calea pe care o urmez, pînă în timpul de față, am reușit să le spulber repede.

Cum ați caracteriza femeile din societatea noastră?

Am avut ocazia să călătoresc mult, fapt ce mi-a oferit oportunitatea de a-mi face o imagine, pe cît e posibil de reală, vizavi de femeile din societatea noastră. Și pot să afirm cu cea mai mare convingere că femeile noastre sînt cele mai frumoase, au sufletul mare, sînt bune gospodine, răbdătoare, mereu gata să vină în ajutor. Cu siguranță ele merită toată atenția, respectul și un viitor mai bun.

Care ar fi mesajul dumneavoastră pentru cea mai splendidă sîntă – Femeia, că tot sîntem în preajma sărbătorii ei?

Trăim un nou început de primăvară, iar primăvara înseamnă în primul rând, Femeie. Le doresc tuturor doamnelor și domnișoarelor noastre, în primul rând sănătate, pentru că e cel mai important lucru, să fie iubite, stimate și să se simtă mereu Femei – ambasadoarele frumozului, tandreței, grației, eleganței și înțelepciunii.

Va mulțumesc.

Irina BUREA

• Tribuna viitorilor juriști

Rolul femeii în justiție

Filozoful german Karl Marx spunea: „Gradul de civilizație a unei societăți este determinat de locul care este rezervat femeii”. Dincolo de circumstanțele în care a luat naștere această afirmație, tind să cred că se avea în vedere faptul că abilitatea femeilor și egalitatea dintre femei și bărbați sînt premisele pentru realizarea securității tuturor oamenilor în domeniul politic, social, economic, cultural și mediului înconjurător. Acestea sînt doar cîteva gînduri... Nu pretind că pot, prin cîteva idei exprimate, să închei într-un mod exhaustiv subiectul acesta și nici nu aspir să fiu infailibilă.

Timp de secole, femeile au trăit într-o lume a bărbaților, neavînd nici un drept, ci doar datoria de a fi soții și mame bune. La rîndul lor, bărbații nu au ezitat să beneficieze, într-un fel sau altul, de slăbiciunea femeii, de inferioritatea ei din punct de vedere fizic și de finețea și sensibilitatea acesteia. Dar lumea este schimbătoare, timpul își spune întotdeauna cuvîntul și ca rezultat, se schimbă și moravurile sociale. Dezvoltarea societății a făcut ca importanța femeii în societate să crească. Femeia s-a implicat și a contribuit la rezolvarea problemelor sociale și a luptat pentru recunoașterea drepturilor ei firești. Cu pași mărunți, discret dar eroic, condiția feminină emană o energie din ce în ce mai puternică, ceea ce îi permite implicarea și ascensiunea pe multiple planuri, inclusiv pe cel al domeniului justiției. Faptul că astăzi femeile au ajuns să facă parte din mediul justiției, oferind exemple unice de profesionalism, este o dovadă a rezultatelor luptei acerbe pentru a-și cuceri drepturile, iar aceasta îmi amintește de Ella Negruzzi, prima femeie avocat din România, de numele căreia se leagă acțiunea de acordare a drepturilor social-politice femeilor. Cînd absolventa de drept Ella Negruzzi a cerut, în 1914, să fie admisă în Baroul

de avocați de la Iași, cererea i-a fost respinsă, pe motiv că nu are drept de vot. După șase ani de procese, această veritabilă luptătoare a reușit să devină prima femeie avocat din România, declarînd că femeile trebuie să aibă drept de vot, pentru că ele muncesc, plătesc impozite și este nedrept ca într-o țară democratică, unde toți cetățenii iau parte la alegerea Guvernului, femeile să nu poată beneficia

personală și acest lucru este demonstrat de un șir de femei (avocat, judecător, notar), care s-au impus în domeniul pe care-l profesează și au diminuat stereotipurile.

Universul profesioniștilor din domeniul dreptului include în sine judecătorii, procurorii, grefierii, executorii judiciari, ofițerii de urmărire penală, avocații, notarii etc., angajați în diverse instituții de stat și nu numai.

și autoritate; ele încurajează sinceritatea și sînt mult mai deschise, răspund mult mai bine cererilor de asistență; sînt mult mai tolerante în ceea ce privește diferențierile dintre oameni cu personalități diferite, au capacitatea de a identifica problemele mai rapid și mai exact, sînt mai bune în precizarea scopurilor și dovedirea unei experiențe valabile. Aceste calități sînt absolut indispensabile unui

onală cu cea de părinte, ele merg la școli ca să le vorbească copiilor despre drepturi, libertăți, obligații etc.

În altă ordine de idei, este specific că omul se adresează lor cu diverse probleme nesoluționate de alte instituții. Și chiar dacă problemele cu care se prezintă el nu țin întotdeauna de competența organelor procuraturii, omul trebuie ascultat. În această situație, anume acele calități feminine, precum răbdarea, compasiunea, înțelegerea etc., devin imperios necesare.

Desigur că specificul profesiei își lasă amprenta asupra caracterului femeii. Și aceasta se manifestă prin insistență, printr-un nivel de toleranță mai redus, pentru că sînt și cazuri cînd oamenii dau dovadă de o anumită agresivitate, obrăznicie, și în atare împrejurări, femeia jurist este determinată să adopte un caracter mai dur, pentru că nu trebuie să tolereze ilegalitatea. Aceasta însă nu înseamnă că ele sînt mai puțin feminine.

Un avocat are nevoie de intuiție și imaginație pentru a contura și crea un întreg esafodaj juridic, de foarte bune aptitudini de comunicare cu clientul, care poate avea o personalitate dificilă, dar și de aptitudini de negociere cu partea adversă. Și pentru ca rezultatul să fie de cea mai bună calitate, în aceste situații, ingeniozitatea ar trebui să se îmbine în mod obligatoriu cu pasiunea – pasiunea fiind omniprezentă în activitățile cu amprentă feminină.

Rolul juristului în societate depinde de cele mai multe ori de calitatea actului justiției și de promovarea cunoștințelor juridice în masă. Cunoașterea standardelor unanim recunoscute este o condiție absolut necesară pentru realizarea normelor de drept. Și aici apar întrebările retorice: cum poți să respecți ceea ce nu cunoști? Cum te poți proteja de abuzuri dacă nu-ți cunoști drepturile? Nu doar aderarea țării noastre

la standardele dreptului internațional, ci chiar rigorile naționale ale statului ce și-a ales vectorul european al democrației avansate, impun implicarea plenară a juristului în procesul de promovare a culturii juridice în rîndurile populației în materie de drept. Și acest lucru este realizat cu precădere de femeile juriste, în calitatea lor de profesoare sau de activiste în cadrul unor ONG-uri de profil, care abordează probleme sociale cu un grad sporit de vulnerabilitate, cum ar fi pe de o parte corupția, iar pe de altă parte, traficul de ființe umane, violența în familie, exploatarea sexuală a copiilor etc. – domenii care n-ar putea fi suficient explorate fără implicarea activă a femeilor.

Consider că devine necesară organizarea mai multor acțiuni prin care femeile de carieră juridică să se facă mai bine cunoscute. Cu cît vom promova mai multe femei de succes, care au reușit să se realizeze prin obiective importante, cu atît vom putea crea acele modele de care are atîta nevoie astăzi societatea noastră. Nu e cazul să negăm frumosul de pe scena unei prezentări de modă, dar marea și adevărata frumusețe a vieții o reprezintă acele femei care pot dăruia ceva mai mult celor din jur decît simpla frumusețe fizică.

Regret că în justiția moldovenească, în acest sens, nu se reușește să se depășească acest nivel critic al discriminării, societatea noastră fiind în continuare mult mai conservatoare și îndepărtată de standardele europene. Cînd ne întrebăm de ce nu trăim ca în majoritatea țărilor UE, cred că trebuie să ne punem și problema dacă facem ceea ce trebuie pentru a ne alinia nivelului european în toate privințele, inclusiv din punctul de vedere al reprezentării femeilor.

Alina MORGOCI,
studentă an. IV,
Facultatea de drept, USM

de acest drept.

În ultimele decenii, statutul, situația și numărul femeilor care își aleg o carieră în justiție a evoluat. În mod teoretic, posturile din universul juridic, din majoritatea statelor lumii, inclusiv Republica Moldova, sînt deschise și pentru femei, fapt proclamat și garantat și de Constituția Republicii Moldova și alte legi, cum ar fi Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între bărbați și femei. Cu toate acestea, în practică, accesul femeilor la anumite specializări este restricționat. Totuși, consider că nu intrarea femeilor în universul juridic este problema. Intrarea este liberă, în prezent nu pune nimeni jandarm la ușa acestui „univers”. Este o opțiune

Astfel, la nivel general, femeile reprezintă 77,9% din angajații Ministerului Justiției și 61,3% din angajații altor instituții subordonate acestuia. Însă nu există date concrete despre repartizarea pozițiilor existente în cadrul Ministerului Justiției privind procesul decizional, comparativ cu procesul de execuție. Totuși, este bine cunoscut faptul că majoritatea femeilor lucrează în unități executive și mai puțin în cele de conducere. Studiile demonstrează că, atît stilul masculin de conducere, cît și cel feminin sînt la fel de eficiente. Dar analizate mai minuțios, s-a constatat că stilul feminin de conducere implică mai multe avantaje: femeile sînt mai bune în delegarea de sarcini

jurist, luînd în considerație specificul lucrului, și anume, contactul permanent cu cetățeanul, care are personalitate și care crede întotdeauna că el are dreptate.

Deci, rolul femeii nu înseamnă neapărat să conducă lumea sau să conducă ceva. Rolul femeii în justiție mi se pare mult mai profund. Doar femeia poate juca un rol major în ceea ce privește ameliorarea condiției umane, îmbunătățirea generală a vieții pe pămînt. Implicarea mai activă a femeii în diverse activități poate duce la un mers mai bun al lucrurilor, care ulterior, poate conduce spre progres general.

Spre exemplu, în cadrul procuraturii, femeile îmbină perfect activitatea profesii-

Unirea cu România dorită de 5% dintre moldoveni

40% din populația Republicii Moldova ar prefera unirea țării cu Federația Rusă, iar 28% cu Uniunea Europeană, în timp ce alte 28% doresc o țară independentă, potrivit rezultatelor unui studiu sociologic prezentat marți de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS-AXA”.

Potrivit aceluiași sondaj, 7% din intervievați ar dori o uniune cu Ucraina, 5% - cu România, iar 4% cu Belarus.

Deși 40% din participanții la sondaj au declarat că doresc unirea cu Rusia, doar jumătate dintre aceștia ar dori să trăiască în această țară. Cei mai mulți respondenți - peste 29% ar dori să trăiască în UE, iar 28% - în Republica Moldova. Peste 8% au declarat că ar dori să locuiască în Uniunea Sovietică.

Sondajul arată un decalaj consi-

derabil între preferințele populației majoritare și ale etniilor minoritare din Republica Moldova. Astfel, peste 40% dintre bulgari și găgăuzi ar prefera să locuiască în Rusia, ca și 30% dintre ruși. În același timp, moldovenii preferă să trăiască în UE (34%) și în Republica Moldova (30%).

În ceea ce privește încrederea în personalitățile politice, același sondaj indică faptul că prim-ministrul Republicii Moldova Vlad Filat se află pe primul loc, urmat de liderul comuniștilor Vladimir Voronin și președintele parlamentului, președintele interimar al țării Marian Lupu. Filat se bucură de încrederea a 20% din respondenți, Voronin - 18%, iar Lupu - 13%, ratingurile acestora fiind în creștere cu 1-3 puncte procentuale în comparație cu ultimul sondaj realizat de aceeași companie în noiembrie 2010.

Partidul Comuniștilor continuă să fie cea mai bine cotate formațiune politică din Republica Moldova, intenția de vot în favoarea acesteia fiind de 29%, în ușoară creștere în comparație cu datele unui sondaj realizat în noiembrie 2010, în ajunul alegerilor parlamentare anticipate. Comuniștii sînt urmași de Partidul Liberal Democrat, condus de Filat - 24%, Partidul Democrat - 12% și Partidul Liberal - 6%, ultimele două fiind în ușoară scădere în comparație cu ultimul sondaj.

Sondajul a fost realizat pe un eșantion de 1030 de persoane în perioada 28 ianuarie - 8 februarie. Studiul a fost realizat în cadrul Monitorului Euro-asiatic, care reprezintă o asociație benevolă de servicii sociologice din spațiul postsovietic, inclusiv țările baltice, cu excepția Turkmeniei.

Aproape 30 de milioane de copii, privați de educație

Aproape 30 de milioane de copii din întreaga lume erau privați de educație în 2008, din cauza conflictelor armate. Acestea sînt datele unui raport realizat de UNESCO și dat publicității.

Raportul intitulat „Criza ascunsă: conflictele armate și educația” arată că principalele ținte ale părților aflate în conflict sînt copiii, profesorii și școlile.

Din 67 de milioane de copii, care ar trebui să frecventeze școala primară, dar sînt neșcolarizați, peste 40 la sută, adică în jur de 28 de milioane, trăiesc în țări sărace, afectate de războaie. 35 de țări au fost lovite de conflicte armate din 1999 pînă în 2008, iar în ultimii doi ani numărul atacurilor asupra școlilor, în majoritatea acestor state, este în creștere.

Numai în Afganistan au fost înregistrate, în 2009, peste 600 de atacuri asupra școlilor, de două ori mai multe față de anul 2008. De asemenea, războaiele forțează autoritățile să cheltuiască mai mulți bani din bugetul național pentru domeniul militar, se mai arată în raport.

21 de state ar putea asigura educația de bază pentru aproape 10 milioane de copii dacă ar renunța la 10 la sută din cheltuielile alocate armatei.

Combaterea delincvenței juvenile – în atenția autorităților

Tot mai mulți minori din țara noastră săvîrșesc infracțiuni. Nu este o simplă afirmație, ci informații confirmate oficial prin date statistice. Astfel, potrivit Ministerului de Interne, pe parcursul anului precedent, 1702 minori au încălcat legea. Într-un singur an, numărul copiilor care au comis fapte ilicite s-a majorat cu peste 20 la sută comparativ cu perioada analogică a anului 2009.

Fenomenul infracțional în rândurile minorilor îngrijorează autoritățile naționale, dar și organizațiile internaționale, acreditate în Republica Moldova. Și organizațiile non-guvernamentale bat alarma cu privire la necesitatea de a coagula eforturile în vederea diminuării unui aspect care riscă să se transforme într-unul extrem de periculos.

În acest sens, recent, la sediul Ministerului Afacerilor Interne s-a desfășurat masa rotundă cu genericul „Combaterea delincvenței juvenile – cauzele și motivele ce favorizează fenomenul infracțional”. Pe lângă reprezentanții MAI, la eveniment au participat și avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, reprezentanții OSCE și UNICEF în Moldova, precum și specialiști din cadrul Procuraturii Generale, Curții Supreme de Justiție, Ministerului Justiției, Ministerului Educației, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei. Din partea societății civile, la întrunire au luat parte reprezentanți ai Consiliului Național pentru protecția drepturilor copilului, Institutului de Reforme Penale, Asociației ONG-urilor din Moldova, Centrului Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, precum și ai Centrului „Armonia”.

În cadrul întrunirii, experții în domeniu au pus în dezbatere problemele ce țin de infracțiunile săvîrșite de către minori, starea accidentară în rândurile minorilor, activitatea asistenților sociali comunitari cu familiile vulnerabile și

conlucrarea cu ONG-urile de profil. Unul din aspectele puse în discuție a fost și respectarea, în procesul justiției, de către părțile implicate, a prevederilor Convenției cu privire la drepturile copilului.

Specialiștii atenționează că delincvența juvenilă ridică probleme specifice de prevenire și de combatere, datorită unei multitudini de factori care conduc la adoptarea unui comportament infracțional de către minori. Și asta, deoarece copiii prezintă un segment al populației deosebit de vulnerabil, aflat în etapa formării personalității, ușor influențabil, și receptiv la stimulentele externe, fie ele pozitive sau negative.

Potrivit experților, situația social-economică și materială precară a familiilor din mediul din care provin copiii constituie principala cauză care contribuie la adoptarea de către aceștia a unei conduite necorespunzătoare normelor legale și de conviețuire socială. Un alt factor

care favorizează fenomenul infracțional în rândurile minorilor este plecarea unuia sau a ambilor părinți la muncă peste hotarele țării pe perioade îndelungate. Printre factorii ce duc la comiterea ilegalităților de către cei mici se numără:

- Neangajarea în câmpul muncii a părinților;
- Retragerea acestora din rolurile tradiționale de educație, instruire, îngrijire și supraveghere a copiilor;
- Lipsa autorității morale a adulților, cauzată de unele vicii (alcoolismul, depresiile etc.);
- Incapacitatea părinților de a le oferi modele pozitive prin propriul său exemplu de comportare;
- Lipsa de responsabilitate a părinților privind educația și supravegherea copiilor.

Și școala poate prezenta un factor de risc pentru copii, dacă în cadrul instituției se utilizează acte de violență în calitate de metode educaționale.

Alți factori ce determină comiterea diverselor abateri sînt tendința pronunțată spre mimetism pe care o au tinerii în procesul de formare a personalității lor, tulburările de

personalitate asociate cu consumul de alcool și droguri. Mijloacele de informare în masă și paginile de Internet prezintă involuntar sau intenționat chiar, uneori, modele de violență absurdă, excesivă și nejustificată, care conduc la banalizarea violenței, și ulterior, la răspîndirea fenomenului infracțional în rândurile minorilor.

„Deși activitatea de prevenire și combatere a delincvenței juvenile este un obiectiv al politicii naționale de ocrotire și sprijinire a copiilor, obiectiv care a fost și rămîne permanent în vizorul Ministerului Afacerilor Interne, fără o conlucrare eficientă dintre autoritățile publice locale, societatea civilă și fiecare persoană în parte, acest flagel nu poate fi diminuat”, au ținut să ac-

circa 6600 de razii specializate și 10 000 de lecții și convorbiri cu elevii instituțiilor preuniversitare.

De asemenea, a fost evaluată situația copiilor rămași fără ocrotire părintească, condițiile de trai și climatul moral-psihologic în familiile social-vulnerabile, au fost identificați copii ajunși în dificultate și expuși riscului de disociere.

Astfel, în comun cu asistenții sociali comunitari din cadrul primăriilor, managerii instituțiilor de învățămînt și reprezentanții administrației publice locale, au fost evaluate condițiile de trai a circa 27 500 de familii social-vulnerabile, în care se educă aproape 63 000 de copii.

La finalul întrunirii, experții în domeniu au căzut de comun acord asupra faptului că prevenirea cu

centueze cei prezenți la eveniment.

Conform datelor făcute publice de reprezentanții MAI, pe parcursul anului 2010, în cadrul acțiunilor complexe întreprinse în vederea prevenirii și combaterii delincvenței juvenile, subdiviziunile responsabile ale instituției au desfășurat

succes a fenomenului infracțional în rândurile minorilor este responsabilitatea comună a tuturor organelor abilitate în domeniul protecției drepturilor copilului și necesită eforturi din partea întregii societăți.

Lilia DUMINICA

Străinii aflați pe teritoriul R. Moldova își vor putea perfecta documentele la Ghișeul unic

Cetățenii străini aflați pe teritoriul R. Moldova își vor putea perfecta documentele de ședere (permisul de ședere, buletinul de identitate pentru apatrizi sau pașaportul pentru apatrizi) la Ghișeul unic, care a fost deschis în incinta Biroului Migrație și Azil din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Documentele vor putea fi eliberate în termen de 15-30 de zile, ceea ce este de trei ori mai puțin decît pînă în prezent.

Ministrul de Interne, Alexei Roibu, a menționat în cadrul evenimentului de deschidere a Ghișeului că aceasta reprezintă o acțiune de implementare a practicii europene de documentare a străinilor, fiind un pas important în direcția realizării angajamentelor asumate în procesul integrării europene.

„Acțiunea are drept scop simplificarea procedurii de documentare a străinilor. Acest lucru va diminua barierele birocratice și va conduce la creșterea calității serviciilor prestate. Astfel, se va economisi din timpul solicitanților și se va crea o imagine pozitivă Republicii Moldova”, a spus Roibu.

Șeful Misiunii Organizației Internaționale a Migrației, Martin Wiss, a menționat că deschiderea Ghișeului „constituie o realizare importantă a Guvernului R. Moldova în ascensiunea sa spre Europa”.

„Noul Ghișeu va facilita documentarea cetățenilor străini, fapt ce va îmbunătăți imaginea investițională a republicii, prin atragerea investițiilor și a cadrelor calificate necesare pentru modernizarea țării”, consideră oficialul.

Șeful Biroului Migrație și Azil, Liviu Prodan, a precizat că de acum înainte solicitantul de obținere a dreptului de ședere pe teritoriul RM, se va adresa doar la Ghișeul unic al Biroului Migrație și Azil, fiind scutit de perfectarea documentelor la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă a Ministerului Muncii Protecției Sociale și Familiei și la subdiviziunile Î.S. „Registru”.

De serviciile Ghișeului unic de documentare vor putea beneficia repatriții, apatrizii, imigranții la muncă, străinii sosiți pentru reîntregirea familiei, studii, activități umanitare și religioase, tratament medical, precum și străinii care au primit statut de refugiat sau străinii beneficiari de protecție umanitară.

Copiii din casele de tip familie vor avea acces la tehnologii moderne de comunicare

340 de copii de la casele de tip familie din republică vor avea acces la tehnologii moderne de comunicare. Cele 66 de case de acest fel au primit în dar calculatoare, în cadrul unui proiect social.

Valentina Buliga, ministru al Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a precizat că proiectul a fost lansat în noiembrie anul trecut, de către o companie de telefonie mobilă, în colaborare cu ministerul de resort. Ministerul a pus la dispoziție informația oficială referitor la minorii care sînt educați în casele de tip familie.

„Pe parcursul anilor, multe familii din republică au fost afectate de migrație, sărăcie, iar mulți copii au rămas fără îngrijire părintească. Astfel, au fost create casele de tip familie, a menționat Buliga. Potrivit ministrului, într-o casă de acest fel pot crește de la trei la șapte copii, pînă ei ating vîrsta de 14 ani.

Liuba Roșca, părinte-educator într-o casă de tip fa-

milie din satul Fîrlădeni, raionul Căușeni a spus că în 20 de ani a crescut în casa sa 26 de copii, iar în prezent educă șapte minori. „Un astfel de cadou, calculator, nu am mai primit niciodată”, a subliniat Liuba Roșca.

Valeria Perjanov, un copil de 12 ani, care crește în casa de tip familie, Croitoru, din satul Cîrnești, Nisporeni a specificat că prin intermediul computerului își face mai ușor temele pentru acasă, mai ales la istorie, unde părinților le vine greu să o ajute. Totodată, am învățat la calculator să scriu, să desenez, ascult muzică, a mai spus Valeria.

Rodica Verbeniuc, șef Serviciu comunicare al companiei care a organizat proiectul a precizat că la realizarea campaniei au avut aport și clienții operatorului. 10 lei din fiecare conectare efectuată în noiembrie 2010, au fost folosiți pentru a facilita accesul la educație. Potrivit lui Verbeniuc, toate computerele donate urmează a fi conectate în scurt timp la Internet.

Republica Moldova și Serbia au semnat acordul privind readmisia persoanelor cu ședere ilegală

Republica Moldova și Serbia au semnat acordul privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, precum și protocolul de implementare a acestuia. Documentele au fost semnate de miniștrii Afacerilor Interne, Alexei Roibu și Ivica Dacic, în cadrul celei de-a V-a Reuniuni a conducătorilor organelor Afacerilor Interne ale Convenției de cooperare polițienească în Europa de Sud-Est, care s-a desfășurat în capitala Sloveniei, orașul Ljubljana.

Acordul prevede extinderea cadrului normativ-juridic bilateral în domeniul readmisiei persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, contracararea migrației ilegale, precum și crearea unui mecanism viabil de schimb de informații referitor la migranții ilegali moldoveni și sîrbi.

În cursul reuniunii, care a fost prezidată de ministrul Afacerilor Interne al R. Moldova, Alexei Roibu, au fost evaluate rezultatele obținute în domeniul cooperării polițienești în ultima perioadă de timp și discutate acțiunile ulterioare de implementare a convenției. În cadrul reuniunii, conducătorii organelor Afacerilor Interne din 10 state, au semnat Memorandumul privind stabilirea criteriilor pentru crearea echipelor comune de investigare în combaterea traficului de persoane în Europa de Sud-Est.

La Ljubljana a fost discutată și posibilitatea organizării unei întrevederi a miniștrilor de interne ai UE cu cei din regiunea Balcanilor de Vest, în vederea abordării subiectelor de dezvoltare pentru viitor a colaborării regionale pe segmentul Afacerilor Interne.

• La solicitarea cititorilor

Modul de expediere și primire a mandatelor poștale, a scrisorilor și a telegramelor

Conform prevederilor Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, deținutul are dreptul să primească și să expedieze din cont propriu scrisori, telegrame și petiții, fără a se limita numărul lor, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare. Deținuților li se permite, în modul stabilit, să expedieze rudelor mandate poștale, iar cu per-

recomandată și de valoare se înscrie separat. Corespondența dintre deținuții diferitelor penitenciare care nu au legături de rudenie este permisă numai cu autorizația administrației penitenciarelor. Corespondența deținuților cu rudele și alte persoane fizice sau juridice este supusă controlului sau cenzurii doar în cazurile prevăzute de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică,

instanța de judecată, autoritățile administrației publice centrale, cu organele naționale sau internaționale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Corespondența deținuților penitenciarelor de tip deschis nu este supusă controlului. În cazul în care imixtiunea este autorizată prin prevederile legale, corespondența deținuților este examinată de persoana împuternicită prin ordinul șefului penitenciarului. Pentru activitatea persoanei împuternicite în penitenciare sunt amenajate încăperi separate, în care nu au acces alte persoane.

Corespondența se expediază sau se transmite destinatarului de către administrația locului de deținere în decurs de 24 de ore de la depunerea sau primirea ei. Pentru zilele de odihnă și cele de sărbătoare, termenul începe să curgă din ziua imediat următoare acestora. Corespondența intrată în penitenciare adresată deținuților este înregistrată de persoana împuternicită într-un registru special. Evidența corespondenței de intrare și ieșire este ținută separat. Corespondența parvenită pe numele deținuților eliberați sau decedați, în termen de trei zile, fără a fi cenzurată, este predată în oficiul poștal pentru remitere expeditorului cu inscripția: „Destinatarul este ieșit, a se remite expeditorului” și semnătura persoanei împuternicite. Scrisorile recomandate și de valoare, precum și avizele transferurilor de bani la remitere expeditorului sunt înregistrate în registru. Corespondența parvenită în penitenciar pe numele deținuților transferați în altă subdiviziune este re-adresată și predată în oficiul poștal pentru expedierea ulterioară la noua adresă. În caz de evadare a deținuților, toată corespondența intrată în adresa lui se transmite în serviciul securitate al penitenciarului.

În penitenciare scrisorile simple, de regulă, sunt înmânate de șefii de detașamente (sectoare), în penitenciarele pentru minori - de educatori, iar corespondența recomandată și de valoare este înmănată de persoana împuternicită.

În izolatoarele de urmărire penală și în toate tipurile de penitenciare în regim inițial de deținere, scrisorile sunt înmânate de persoana împuternicită.

Pentru expedierea scrisorilor, pe teritoriul penitenciarului (în fiecare sector izolat) se instalează cutii poștale, la care au acces deținuții. În izolatoarele de urmărire penală și toate tipurile de penitenciare la condiții inițiale de deținere, scrisorile sunt transmise reprezentanților administrației, pentru a fi expediate. Scrisorile se pun în cutiile poștale sau se transmit reprezentanților administrației în plicuri închise. Extragerea corespondenței deținuților din cutiile poștale se efectuează de către lucrătorii oficiului poștal din raza de circumscripție a penitenciarului. Pentru accesul pe teritoriul penitenciarului, lucrătorului oficiului poștal i se întocmește, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, un permis de acces în penitenciar. Pentru asigurarea securității personale a lucrătorului oficiului poștal, accesul pe teritoriul penitenciarului se efectuează numai cu însoțirea colaboratorului penitenciarului, împuternicit prin ordinul șefului instituției penitenciare. Pentru accesul lucrătorului oficiului poștal și efectuarea extragerii corespondenței, administrația penitenciarului trebuie să instaleze cutiile poștale și să elaboreze un itinerar pentru a reduce la minim contactarea lucrătorului oficiului poștal cu deținuții. Regulile și ordinea de corespondare trebuie să fie tipărite cu litere mari și afișate în locuri vizibile.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul

Vitalie MODRÎNGĂ

Am intrat într-un conflict cu administrația instituției în care activez. Vreau să știu care este termenul în care aș putea să o chem în judecată și cât de repede poate fi examinată cauza.

Melinte Vitalie,
r-n Orhei

Conform art.355 din Codul muncii cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată:

a) în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său;

b) în termen de 3 ani de la data apariției dreptului respectiv al salariatului, în situația în care obiectul litigiului constă în plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin salariatului.

Cererea depusă cu omitearea, din motive întemeiate, a termenelor menționate pot fi

repușe în termen de instanța de judecată.

Conform prevederilor aceluiași articol, instanța de judecată urmează să convoace părțile litigiului în timp de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii.

Instanța de judecată va examina cererea de soluționare a litigiului individual de muncă în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia și va emite o hotărâre cu drept de atac conform Codului de procedură civilă.

Instanța de judecată trebuie să remită hotărârea sa părților în termen de 3 zile lucrătoare de la data emiterii.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(martie 2011, nr. 8(363))

Tarifele la telefonie fixă rămân aceleași cel puțin până în luna mai

Agencia pentru Reglementare în Telecomunicații a anunțat că timp de trei luni va investiga activitatea întreprinderii și apoi se va discuta despre modificarea tarifelor. Directorul „Moldtelecom” a anunțat că decizia de a majora tarifele a venit din partea Consiliului de administrație al companiei, pentru că situația financiară a întreprinderii era una precară.

Directorul „Moldtelecom” a reacționat și la afirmațiile primarului Dorin Chirtoacă, care consideră că intenția de a majora tarifele este una nejustificată în condițiile în care întreprinderea a cumpărat anul trecut mașini în valoare de 400 de mii de euro. Vitalie Iurcu a reacționat și la afirmațiile privind venitul său de circa 42 de mii de lei. El susține că salariul său era deja stabilit în 2009, când a fost numit în funcție și constituie 17 mii 600 de lei.

Agencia pentru Reglementare în Telecomunicații a anunțat că în trei luni va stabili dacă „Moldtelecom”-ul deține monopol pe piață.

După lansarea Catalogului național de prețuri, medicamentele s-au ieftinit în medie cu 14,7%

Viceprim-ministrul Mihai Moldovanu a prezidat ședința Comisiei interdepartamentale de control pentru asigurarea securității asistenței farmaceutice și contracararea importului ilicit de medicamente, a relatat Direcția comunicare și relații cu presa a Guvernului.

În cadrul ședinței, directorul Agenției Medicamentului, Maria Cojocaru-Toma a menționat că până în prezent, în Catalogul național de prețuri la medicamente, au fost înregistrate peste 5000 de produse. Totodată, Maria Cojocaru-Toma a menționat că, în primele două luni ale anului, importul medicamentelor a scăzut cu 36%, în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut. Potrivit ei, scăderea a avut loc din cauză că la sfârșitul anului trecut importatorii și-au făcut stocuri mari, dar și pentru că în ianuarie și februarie catalogul

nu era complet și nu au fost oferite autorizații de import. Maria Cojocaru-Toma afirmă că în partea a doua a lunii februarie a.c. lucrurile au început să revină la situația din anii precedenți și nu există pericolul să avem un deficit de medicamente.

Directorul Agenției Medicamentului susține că, după lansarea Catalogului național de prețuri, medicamentele s-au ieftinit în medie cu 14,7%.

În cadrul aceleiași ședințe, vicedirectorul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Alexei Secrieru a menționat că ofițerii CCCEC au verificat, în primele 2 luni ale anului, peste 300 de farmacii și au întocmit 15 procese verbale pentru depășirea adaosului comercial.

Cît privește calitatea medicamentelor, potrivit Mariei Cojocaru-Toma, anul trecut au fost testate în laboratoare pes-

te 39 mii de produse și au fost rebutate 170. Este vorba în mare parte de produse importate din India. Directorul Agenției Medicamentului susține că în anul 2010, în Republica Moldova nu au fost depistate medicamente contrafăcute.

Viceministrul Sănătății, Viorel Soltan a declarat că și în acest an Ministerul Sănătății a prevăzut bani în buget pentru asigurarea cu medicamente gratuite a mai multor categorii de pacienți, cum ar fi cei cu diabet sau cancer.

Viceprim-ministrul Mihai Moldovanu a cerut membrilor comisiei ca în perioada imediat următoare să vină cu propuneri la capitolul prețurilor la medicamente. Totodată, vicepremierul a solicitat și elaborarea unor proiecte pentru ajustarea legislației la normele europene.

Comisia interdepartamentală de control pentru asigurarea securității asistenței farmaceutice și contracararea importului ilicit de medicamente este formată din reprezentanții Ministerului Sănătății, Agenției Medicamentului, CCCEC, SIS, Serviciului Vamal și ai altor instituții.

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Normand”, pentru data de 18 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Vitalcomus” privind încasarea a 2917,25 lei.

Judecător

I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Hazar Construct”, Chișinău, pentru data de 21 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 204) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „Drumețul” – SRL „Maremba” privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

S. Namașco

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Socorenco Grup”, pentru data de 4 aprilie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Olmosdon” privind încasarea a 4424 lei.

Judecător

I. Gancear

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Sanitrans&Co”, mun. Chișinău, pentru data de 12 aprilie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 224) unde va avea loc examinarea cererii SRL „Rexal” către SRL „Sanitrans&Co” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Gh. Muntean

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Omelico Vladimir, pentru data de 21 martie 2011, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) în calitate de reclamat în cauza civilă intentată de Rusu Lolita către Omelico Vladimir și Notarul Privat Victoria Iftodi privind declararea nulă a contractului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

I. Busuioc

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Catană Pavel, pentru data de 23 martie 2011, ora 11.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Chira Constantin privind încasarea prejudiciului.

Judecător

Djeta Chistol

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Calcatînge Tudor, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, or. Codru, str. Sf. Nicolae nr. 4/1. MD-2019, pentru data de 25 martie 2011, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 49) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Lupu Ion privind încasarea sumei.

Judecător

Nadejda Mazur

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lemeșcova Elena, Cheptinari Irina, pentru data de 6 aprilie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Vilcu Profira privind anularea contractului.

Judecător

Liubovi Brînza

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pliuhaeva Natalia, pentru data de 13 aprilie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 44) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Doibani Natalia către Pliuhaeva Irina și Pliuhaeva Natalia privind recunoașterea dreptului de proprietate pierdut.

Judecător

Daria Sușchevici

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pliuhaeva Irina, pentru data de 13 aprilie 2011, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 44) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Doibani Natalia către Pliuhaeva Irina și Pliuhaeva Natalia privind recunoașterea dreptului de proprietate pierdut.

Judecător

Daria Sușchevici

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SA „Vincom Company”, Chișinău, str. 31 August 1989 nr. 79/1, pentru data de 21 aprilie 2011, ora 8.50, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Popa Nicolai privind încasarea sumei.

Judecător

V. Brașoveanu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Balan Andrei, pentru data de 17 martie 2011, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Balan Irina privind partajarea apartamentului.

Judecător

Gh. Gorun

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Camarț Mariana, a.n. 21.08.1987, pentru data de 31 martie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Șavriev Filip privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ig. Vornicescu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Kelsa Stepan, pentru data de 11 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Kelsa Olga privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Elena Cobzac

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Stratan Liliana, pentru data de 18 aprilie 2011, ora 13.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 16) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Cotovici Sergiu privind încasarea datoriei.

Judecător

Elena Cobzac

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cravenco Elena, a.n. 28.12.1988, domiciliată în Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn nr. 31/2, apt. 148, pentru data de 23 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 308) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului mun. Chișinău privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

S. Daguța

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Verejan Lilia și Verejan Iurie, domiciliati în Drochia, bdul Independenței nr. 8/57, pentru data de 23 martie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 6) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată la cererea cet. Gorobețchi Liudmila privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Ghedreușan

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Pușcă Ana, a.n. 27.12.1984, cu domiciliul în satul Hiliuți, Fălești, pentru data de 28 martie 2011, ora 9.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 4-5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Pușcă Serghei Vasile privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

L. Trocin

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Margin Grigore, a.n. 23.08.1955, cu domiciliul în satul Călugăr, Fălești, pentru data de 31 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 4-5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de cet. Margin Nina, a.n. 1958 privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

L. Trocin

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Burunciuc Boris Vasile, a.n. 1970, cu domiciliul în satul Făgădău, Fălești, pentru data de 31 martie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (Fălești, str. 1 Mai nr. 14, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de reclamanta Burunciuc Emilia privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Valentin Trișnevschi

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Corolenco Alexandr, domiciliat: or. Drochia, str. 31 August 1989 nr. 11/27, pentru data de 24 martie 2011, ora 13.30, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989 nr. 7, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL privind rezilierea contractului de leasing nr. 0169/2009/COR din 17.12.2009, revindicarea bunului și încasarea datoriei în sumă de 5009,68 USD.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Ghedreușan

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Virlan Victoria Dumitru, domiciliată în satul Milești, Nisporeni, pentru data de 30 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5, bir. 6) în calitate de reclamat în cauza civilă nr. 2-130/2011 privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

Diana Cristian

ANUNȚ

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene anunță concursul pentru suplinirea funcției de conferențiar:

specialitatea: **drept economic – 1 unitate.**

Date de contact:

adresa: or.Chișinău, bdul Ștefan cel Mare 200

telefon: 75-64-27 / fax 74-94-86

email: uspee@mail.md

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Al-Sulaiman Samer, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, s. Jeloboc, pentru data de 21 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Ciloci Ala privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

V. Vișanu

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SA „Dorința”, cu sediul: MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 16, pentru data de 11 martie 2011, ora 10.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Gîrnet Valentina privind anularea procesului verbal și a contractului de vânzare-cumpărare.

Judecător

L. Andriaș

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Coliban Alexandru, pentru data de 30 martie 2011, ora 14.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 301) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă intentată de Moraru Gheorghe privind încasarea prejudiciului.

Judecător

Alexandru Spoială

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Muntean Sergiu, născut la 30.05.1966 și cet. Muntean Ala, născută la 21.07.1970 ambii domiciliati: mun. Chișinău, str. I. Vieru nr. 16, apt. 74, pentru data de 21 martie 2011, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea Serviciului Stare Civilă, mun. Chișinău privind anularea actului de divorț.

Judecător

Ion Bulhac

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Munteanu Natalia, a.n. 20.03.1982, cu ultimul domiciliu mun. Chișinău, str. I. Vieru nr. 16, bl. 2, apt. 28, pentru data de 25 martie 2011, ora 10.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Movilă Alexandru privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ludmila Ouș

Declarația de Independență a fost afișată în sediul SIS

O copie a Declarației de Independență, restabilită în 2010, a fost afișată în sediul Serviciului de Informații și Securitate.

La evenimentul festiv de amplasare a copiei a fost prezentă conducerea SIS dar și deputați ai Parlamentului de legislația a XII-a, primul for legislativ ales în mod democratic în R. Moldova.

Gheorghe Mihai, director SIS, a menționat că această copie a declarației instalată solemn, va servi drept cadru legal pentru activitatea SIS. „Declarația de Independență este un pașaport al statului nostru, din acest motiv am decis instalarea copiei, alături de însemnul instituției noastre și de drapel”, a spus Mihai.

Pantelei Sandulachi, deputat al primului Legislativ, președinte al Asociației „Parlamentul-90” a menționat că plasarea unei copii a Declarației de Independență într-o instituție de stat este un act semnificativ, asta după ce ani de-a rîndul declarația a fost ignorată și uitată.

Copii ale Declarației de Independență, restabilită la 26 aprilie 2010, au fost afișate și la Ministerul Afacerilor Interne și urmează a fi instalate în sediul Procuraturii Generale, la Consiliul Superior al Magistraturii și în mai multe instanțe judecătorești. De asemenea, copii similare ale declarației au fost instalate în mai multe primării și consilii raionale.

Declarația de Independență a fost adoptată la 27 august 1991, însemnînd pentru Republica Moldova începutul edificării unei societăți democratice. Originalul Declarației de Independență a fost distrus în timpul evenimentelor din aprilie 2009, iar actul a fost restabilit la 26 aprilie 2010, în cadrul unei ședințe festive, fiind semnat de majoritatea deputaților din primul Parlament. Copia declarației este păstrată la trezoreria Băncii Naționale.

Aniversări

Natalia SIMCIUC,

judecător Buiucani – 45 de ani

Mult stimată doamnă Natalia Simciuc, În această zi mărească pentru dumneavoastră vă aducem alee cuvinte de admirație și recunoștință, sincere felicitări, urări de bine și sănătate.

Avansarea prin muncă, efort și elan pe treptele ierarhice juridice poartă amprente unei ireproșabile personalități, care cu siguranță poate fi considerată un model de profesionalism, inteligență, verticalitate, probitate pentru noile generații de juriști.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viață îndelungată plină de realizări și bucurii, cât mai multe clipe de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

***

Vasile GHETU,

judecător Edineț – 55 de ani

Mult stimat domnule Vasile Ghetu,

Cu deosebite sentimente de respect vă adresăm cele mai calde felicitări prilejuate de aniversarea dumneavoastră, care în acest an semnifică vârsta, la care se împletesc în cel mai fericit mod, realizările în muncă cu înțelepciunea vieții, imprimând sens existenței.

Ați reușit să cuceriți prin ceea ce sînteți. Iar bunătatea sufletului, inteligența, amabilitatea, onestitatea sînt doar cîteva dintre calitățile care vă înnobilează distinsa personalitate.

Primiți cele mai sincere urări de sănătate, fericire, însoțite de succese, iar toate acestea să vă întregască imaginea și să vă contureze efigia.

La mulți ani!

***

Ion DANDARA,

președinte interimar al Judecătoriei

Sîngerei – 50 de ani

Mult stimat domnule Ion Dandara,

Fie ca această zi de o semnificație aparte pentru dumneavoastră să vă insuflă și mai mult dorința de a trăi frumos viața, de a crea lucruri deosebite, astfel încît să atingeți cele mai înalte culmi de revelație sufletească. Să vă păstrați deosebitele calități cu care v-a înzeștră bunul Dumnezeu, iar anii care se vor perinda de acum încolo, să vă aducă multă sănătate, clipe enorme de fericire și bucurii nenumărate de la cei dragi inimii.

La mulți ani!

***

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Violeta Cojocar**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Sergiu Școlnic**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Tudor Gujuman**, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Valentin Mărgineanu**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Elena Cojocari**, judecător Buiucani; **Marina Anton**, judecător CA Chișinău; **Aurelia Cazacliu**, judecător Criuleni; **Ana Panov**, judecător CA Chișinău; **Xenofon Ulianovschi**, vicepreședinte CA Chișinău; **Constantin Stănilă**, judecător Glodeni; **Ghenadie Bîrnaz**, judecător Rîșcani, mun. Chișinău; **Andrei Guțu**, judecător Sîngerei; **Aurel Burlacu**, procuror Hîncești.

Mult stimată omagiază este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încît doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte de acum încolo doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

Cu profund respect,
membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,

Echipa Dreptul și Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de
unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători că
sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi
avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne
alături de Dvs.

Ziua Femeii, sărbătoarea internațională a Mamelor

Ziua de 8 Martie este recunoscută pe întreg mapamondul ca sărbătoarea internațională a Femeii.

Luna martie este prima lună a primăverii, cînd toată natura renaște și razele soare-

Grecia Antică. În 1910, la Copenhaga apare pentru prima dată ideea Zilei Femeii cînd se sărbătorește mișcarea femeilor pentru egalitate în drepturi și egalitate de șanse. 7 ani mai tîrziu se naște

lui încep să ne mîngîie ușor. Pură coincidență sau nu, în această lună se sărbătorește, pe lîngă mărțișor și Ziua Femeii, a Mamelor. Femeia este cea mai importantă ființă din lume, mamă și iubită – elemente fără de care întregul univers nu ar exista.

Ziua Mamei se sărbătorește încă de pe vremea zeilor din Olimp, cînd exista un festival dedicat mamei tuturor zeilor și zeițelor, pe nume Rhea, în

și ziua de 8 Martie cu prilejul grevei muncitoarelor din Sankt Petersburg. Ziua Femeii a fost recunoscută ca sărbătoare internațională în 1977, devenind o tradiție în majoritatea țărilor din Europa și în SUA, fiecare sărbătorind-o așa cum o simte.

Ziua de 8 Martie este pe plan internațional Ziua Femeilor militante, a celor datorită cărora, femeile au dreptul la vot, dreptul la

proprietate, la educație, la divorț, la asistență medicală, la contracepție, dreptul de a alege și de a spune Nu!

Una dintre aceste țări este Anglia, unde pe 8 Martie au loc marșuri și întruniri în memoria acestor femei.

Orice femeie așteaptă cu nerăbdare Ziua Femeii – zi în care își dorește să fie răsfățată atît de iubit, soț, cît și de copii, rude și chiar colegi. Este ziua în care femeia este sau ar trebui să fie ridicată pe pedestalul unei regine, să primească flori în semn de respect și mulțumire.

Democrația și tranziția au făcut ca pretențiile să crească. Și de la flori s-a ajuns la cadouri cît mai costisitoare și mai extravagante: bijuterii, parfumuri, excursii și sejururi în străinătate, prin care bărbații încearcă să-și exprime dragostea față de femeia din viața lor. Și dacă ne gîndim mai bine, numai alături de ei ne putem simți femei și deveni mame, într-un cuvînt să ne împlinim menirea noastră pe această lume. Căci, ce poate fi mai înălțător decît să urmărești fiecare etapa a evoluției, să vezi cum viața se dezvoltă și cum o mică părticică din tine devine un propriu uni-

O, mamă!

Fără de tine nu e viață,
Cu farmec dar și cu dulceață.
Pe palma ei, o mamă,
De veacuri ne răsfață.

Putere, dragoste și zîmbet,
Ai pentru toți întotdeauna,
Acest izvor de viață curge,
O, mamă, luminezi întruna.

O, mamă, numai tu,
Te-asemeni cu un soare,
O, mamă, numai tu,
Știi inima cum doare.

O văd ca pe o floare,
Și este un izvor,
Noi știm că numai mama,
Dă viață tuturor.

Iulia DRUȚĂ

vers. Un lucru extraordinar care te transformă și te face să vezi numai lumină și soare... Acesta este cel mai de preț motiv pentru care ar trebui celebrată Femeia, acest miracol și mister despre care un mare gînditor francez spunea ca este „cea mai frumoasă jumătate a lumii”.

Răspîndiți căldură și iubire de Ziua Femeii și nu uitați că iubirea înnobilează și face viața mai frumoasă alături de cel lîngă care vreți să trăiți.

Fumatul este mai nociv pentru femei, decît pentru bărbați

Femeile sînt mai vulnerabile decît bărbații în fața substanțelor toxice și cancerigene conținute de țigări. Mai multe studii științifice au arătat că femeile dezvoltă mult mai repede maladii pulmonare, chiar dacă au fumat mai puțin timp, decît bărbații.

Un studiu efectuat pe 700 de pacienți cu cancer pulmonar, a arătat că femeile au fost diagnosticate la o vîrstă mai mică cu această maladie, deși au fumat pentru o perioadă mai scurtă de timp decît bărbații, diagnosticați cu aceeași boală.

Un alt studiu, efectuat de cercetătorii de la Universitatea

Harvard și Universitatea Bergen din Norvegia, pe 950 de bărbați și femei diagnosticați cu boală pulmonară obstructivă cronică (provocată de fumat), a fost finalizat cu o concluzie similară. Femeile erau mai tinere atunci cînd au fost diagnosticate, deși fumaseră mai puțin decît bărbații, care sufereau de aceeași boală respiratorie.

De fapt, în ultimii 20 de ani au existat mai multe studii, care au arătat că femeile fumătoare sînt mai vulnerabile în fața cancerului decît bărbații fumători. De altfel și rata de deces în cazul bolilor respiratorii au arătat aceeași tendință.

CALEIDOSCOP

Femeile cu studii superioare trăiesc mai mult

O femeie cu studii superioare influențează pozitiv atît șansele ei, cît și cele ale partenerului, la o viață mai lungă, arată un studiu suedez. O femeie cu studii liceale are un risc de deces cu 53% mai mare decît una cu studii superioare.

Un bărbat a cărui parteneră de viață are doar studii liceale prezintă un risc de deces cu 25% mai mare, decît în cazul celor cu parteneră care au obținut o diplomă de licență, se arată în studiul respectiv. Autorii studiului spun că femeile educate înțeleg mult mai repede și mai bine diferitele semnale pe probleme de sănătate emise de membrii familiei.

Statutul social și gradul de educație al unei femei au o influență mai mare asupra speranței de viață a unui bărbat, decît propriul său nivel de educație, se mai arată în studiu. Educația are o influență importantă și asupra speranței de viață a femeii. Astfel, o femeie cu studii liceale are un risc de deces cu 53% mai mare decît una cu studii superioare.

„În mod tradițional, femeile își asumă mai multe responsabilități în casă, decît bărbații, iar în consecință nivelul de educație al femeii ar putea fi mai important pentru stilul de

viață al familiei, de exemplu în ceea ce privește obiceiurile alimentare, decît educația bărbatului”, a precizat Robert Erikson, conducătorul cercetării.

Studiul a fost realizat pe un eșantion de 1,5 milioane de suedezi cu vîrstele cuprinse între 30 și 59 de ani.

De ce se scuză femeile atît de mult

Bărbații ezită să-și ceară iertare pentru că, de cele mai multe ori, nu se consideră vinovați.

Doamnele spun mai des „îmi pare rău” față de reprezentanții sexului tare, pentru că sînt mai atente la sentimentele celor din jur. Spre deosebire de femei, bărbații nu-și cer scuze foarte des întrucît nu consideră că au acționat greșit nici măcar atunci cînd alții spun că au făcut boacăne.

Problema egalității dintre sexe este din nou pusă la îndoială. O cercetare recentă a scos la iveală alte diferențe majore în ceea ce privește reacțiile pe care le au oamenii cînd vine vorba de propriile acțiuni. Cercetătorii canadieni au ajuns la concluzia că femeile își cer mai des iertare, în timp ce bărbații nu-și recunosc greșelile atît de des, nu pentru că ar fi refractari, ci pentru că nu consideră că au vreo vină.

Cercetătorii au ajuns la această concluzie după ce au analizat raportul între numărul scuzelor și numărul ofenselor percepute de voluntarii implicați în proiect.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova,
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA,

Stelina CIOBANU, Lilia DUMINICA,

Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ

Redactor-stilizator: Corina BERZOI

Machetator: Maria BONDARI

Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.

DREPTUL • Date bancare: c/d 222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.

Tiparul executat la tipografia USM.

Indice – 21596

Tiraj 4600

Com. 41/11